

4d-2

ZUPANIJSKI SUD
U OSIJEKU
PRIMLJENO
DNE: 21. 07. 2008

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 525/07-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Dražena Tripala kao predsjednika vijeća, mr. sc. Branka Brkića, Lidije Grubić Radaković i Ranka Marijana kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Vlaste Patrčević kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženika Freda Marguša i optuženika Tomislava Dilbera, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika, optuženika Freda Marguša i optuženika Tomislava Dilbera podnesenim protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 21. ožujka 2007., broj: K-33/06, u sjednici održanoj 19. rujna 2007. godine, u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Nade Kolak-Parfenjuk,

presudio je:

I. Prihvata se žalba državnog odvjetnika, preinačuje se presuda suda prvoga stupnja u odluci o kazni u odnosu na optuženika Freda Marguša te se optuženik Fred Marguš za kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, za koje je tom presudom proglašen krivim, na temelju istog zakonskog propisa, osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina, a u tu mu se kaznu, na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH, uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 21. rujna 2005., pa nadalje.

II. Odbijaju se kao neosnovane žalbe optuženika Freda Marguša i Tomislava Dilbera, te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu, potvrđuje presuda suda prvog stupnja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Osijeku od 21. ožujka 2007., broj: K-33/06, optuženik Fred Marguš i optuženik Tomislav Dilber proglašeni su krivima zbog kaznenog

djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Za počinjeno kazneno djelo optuženik Fred Marguš je na temelju čl. 120. st. 1. OKZRH osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina.

Na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH optuženiku Fredu Margušu u tu je kaznu uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 21. rujna 2005., pa nadalje.

Optuženik Tomislav Dilber je za počinjeno kazneno djelo, na temelju čl. 120. st. 1. OKZRH uz primjenu čl. 38. i čl. 39. št. 1. toč. 1. OKZRH, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od tri godine.

U ovu kaznu optuženiku Tomislavu Dilberu je na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 28. listopada 2005. do 21. ožujka 2007.

Po čl. 122. st. 4. u vezi čl. 119. st. 2. toč. 1-6. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02 i 143/02 – u nastavku: ZKP-a) optuženik Fred Marguš presuđen je na plaćanje troškova provedenog kaznenog postupka i tih troška paušala u iznosu od 5.000,00 kn, a optuženik Tomislav Dilber je na temelju istog zakonskog propisa oslobođen plaćanja troškova postupka u cijelosti.

Ova presuda ispravljena je rješenjem suda prvoga stupnja u obrazloženju na listu 8. ulomku 2., na način da je riječ "optužba" zamijenjena riječju "odbrana".

Prvostupanjsku presudu pobijaju žalbom državni odvjetnik zbog odluke o kazni u odnosu na optuženika Freda Marguša, te optuženici Fred Marguš i Tomislav Dilber iz svih žalbenih osnova.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nakon razgledanja spisa, na temelju čl. 373. st. 1. ZKP u pisanom mišljenju dostavljenom ovome sudu 6. lipnja 2007. pod brojem: KŽ-DO-998/07 ocjenjuje žalbe obojice optuženika neosnovanim i predlaže da se odbiju, a istodobno u cijelosti podržava žalbu državnog odvjetnika, predlaže da se ta žalba prihvati, a pobijana presuda preinači sukladno žalbenim navodima.

Optuženik Tomislav Dilber je u žalbi podnesenoj po branitelju Krunoslavu Hageru zatražio da ga se izvijesti o sjednici vijeća, čemu je udovoljeno. Sjednica vijeća održana je, u skladu s odredbom čl. 374. st. 4. ZKP, u odsutnosti uredno obaviještenih optuženika Tomislava Dilbera i branitelja Krunoslava Hagera, a sjednici vijeća bila je nazočna zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Nada Kolak-Parfenjuk.

Žalbe optuženih nisu osnovane, a osnovana je žalba državnog odvjetnika.

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku žalbu podnosi na odluku o kazni u odnosu na optuženika Freda Marguša. Smatra da je kazna koja mu je izrečena preblaga, a potom preocjenjuje olakotne i otegotne okolnosti utvrđene po prvostupanjskom sudu nakon čega ističe kao posebno otegotnu okolnost potpunu ravnodušnost i bezosjećajnost ovog optuženika

prema žrtvama i činjenicu da niti nakon 15 godina optuženik ne pokazuje kajanje, a žrtvom smatra sebe. Naglašava se posebno izražena upornost i ustrajnost u izvršenju radnji prema Svetozaru i Vukašinu Bulatu i ranjavanju djeteta Slavena Bulata. Predlaže da se presuda preinači na način da se optuženika Freda Marguša osudi na strožu kaznu zatvora.

Optuženik Fred Marguš žali se po branitelju Petru Saboliću, odvjetniku iz Osijeka. Žalba je podnesena iz svih žalbenih osnova.

Ovaj žalitelj ponajprije ističe bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP navodeći zakonski tekst te postupovne povrede, koju potom ne obrazlaže i ne navodi kako je ona konkretno ostvarena.

Nakon toga se ističe bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. u vezi čl. 9. st. 2. ZKP uz tvrdnju da je pobijana presuda utemeljena na nezakonitim dokazima. Smatra da je nedopustivo procesnu građu iz predmeta istog prvostupanjskog suda broj K-4/97 koji je pravomoćno dovršen obustavom postupka koristiti u ovom postupku i na tim dokazima utemeljiti osuđujuću presudu.

Nadalje se ističe bitna postupovna povreda iz čl. 367. st. 3. ZKP jer da su prekršene odredbe čl. 346. st. 4., 347. st. 1. i st. 4. ZKP na način da je optuženik Fred Marguš udaljen iz sudnice za vrijeme održavanja govora stranaka, pa mu tako nije dana mogućnost davanja završne riječi niti je izviješten o tijeku ovog dijela rasprave, a o udaljenju odluku nije donijelo nadležno tijelo – raspravno vijeće.

Osim toga ističe se i kršenje odredbe čl. 11. ZKP jer da je suđenje u određenoj pravnoj stvari dopušteno samo ako o tome nije donesena pravomoćna odluka. O inkriminacijama na štetu Svetozara, Vukašina i Slavena Bulata, kao Nedjeljke i Nikole Vico proveden je i pravomoćno okončan postupak u predmetu K-4/97 koji je završio rješenjem o obustavi postupka uz, doduše, drugačiju pravnu kvalifikaciju tih kaznenih djela. Ponovnim suđenjem, po mišljenju žalitelja, povrijeđeno je načelo "ne bis in idem" i time počinjena bitna postupovna povreda iz čl. 367. st. 3. u vezi čl. 11. ZKP.

Nadalje ističe da je, budući je tijekom postupka sud prvoga stupnja odbio gotovo sve dokazne prijedloge optuženika Freda Marguša, došlo do povrede odredbe čl. 8. ZKP koja sudu nalaže provođenje svih potrebnih dokaza i to kako onih koji idu u korist, tako i onih na štetu optuženika.

Nakon opisanoga žalitelj opširno i detaljno analizira dokaze provedene po sudu prvoga stupnja. Posebno upozorava na nevjerodostojnost iskaza svjedoka Ota Lučingera, svjedokinje Darinke Bulat i to potkrjepljuje svojim viđenjem njihovih iskaza i ostalih dokaza, iskaza svjedoka i provedenih vještačenja iz čega izvlači zaključak da u inkriminiranim događajima ovaj optuženik nije sudjelovao ili nije sudjelovao na način utvrđen prvostupanjskom presudom.

Potom ponavlja potrebu provođenja daljnjih dokaza i to pribavu podataka o zdravstvenom stanju optuženika Freda Marguša i to dokumentacije na osnovu koje je oslobođen služenja vojske u JNA, te ponovnog psihijatrijskog vještačenja ovog optuženika kako bi se utvrdilo stvarno stanje njegove ubrojivosti.

Predlaže se nadalje saslušanje svjedoka, osoba – civila srpske nacionalnosti, koje poimenično nabraja, kako bi se utvrdilo kako se optuženik u inkriminirano vrijeme odnosio prema civilima srpske nacionalnosti.

Ponavlja se prijedlog za saslušanjem djelatnika policije koji su sačinili potvrde o privremenom oduzimanju predmeta i ponovno ističe potrebu utvrđenja gdje se privremeno oduzeto oružje nalazilo, jer da optuženik Marguš tim oružjem nije bio zadužen niti je ono bilo u njegovom posjedu.

Prigovara se i pravnoj kvalifikaciji kaznenog djela po čl. 120. st. 1. OKZRH te se opširno navode uvjeti za postojanje ratnih zločina kako su regulirani Ženevskom konvencijom o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, Dopunskim protokolom Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o žrtvama nemeđunarodnih oružanih sukoba, a ističe se i sadržaj Deklaracije o Domovinskom ratu od 13. listopada 2000.

Provođenjem svih dokaza utvrdilo bi se, po tvrdnji žalitelja, da se u konkretnom slučaju ne radi o ratnom zločinu nego eventualno o zločinima počinjenim u ratu.

Potom se ističe i bitna povreda Zakona o kaznenom postupku iz čl. 367. st. 1. toč. 2. ZKP jer da je u suđenju sudjelovao sudac koji se trebao izuzeti prema odredbi čl. 36. st. 1. toč. 5. ZKP.

U konačnici se ističu i dodatne olakotne okolnosti na strani optuženika, a to je okolnost da optuženik Fred Marguš ima dvoje mlđb. djece iz prvog braka, za vrijeme boravka u pritvoru rođeno mu je jedno dijete, supruga mu je nezaposlena i nezbrinuta, a o svemu tome nije se vodilo računa kod donošenja odluke o troškovima postupka.

Optuženik predlaže da se presuda ukine i vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

Optuženik Tomislav Dilber žalbu podnosi po braniteljima Zlatku Jariću, odvjetniku iz Vukovara i Krunoslavu Hageru, odvjetniku iz Đakova.

Žalbe su podnesene iz svih žalbenih osnova i to bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a optuženik se žali i na odluku o kazni.

Žalbeni navodi se obrazlažu na identičan način pa će žalbe biti zajedno obrazložene.

Žalitelj tvrdi da je sud prvoga stupnja počinio bitnu povredu odredaba ZKP jer da nedostaje obrazloženje razloga o odlučnim činjenicama, a dati razlozi o odlučnim činjenicama su nejasni i u znatnoj mjeri proturječni, čime je počinio bitnu povredu postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Ova žalbena osnova obrazlaže se na način da se reproduciraju, a potom analiziraju iskazi optuženika Tomislava Dilbera i svjedoka Ota Lučingera, a sve se to uspoređuje s nalazom i mišljenjem vještaka liječničke i balističke struke uz konstataciju da su oni

međusobno proturječni. Tako se navodi kako Oto Lučinger u svjedočkom iskazu tvrdi da je nakon pucanja od strane Tomislava Dilbera, Savo Pavitović pogođen u leđa nakon čega pada na tlo. Istodobno optuženik Tomislav Dilber govorio da je pucao, ali ne vjeruje da bi Savu Pavitovića pogodio. Vještaci u nalazu i mišljenju navode da su ozljede Save Pavitovića zadane iz automatskog oružja rafalno, a ne pucanjem od dviju osoba iz različitih smjerova i iz dvije vrste oružja, a ulazne rane da se nalaze s prednje strane tijela. U žalbi se tvrdi da su ovi dokazi međusobno proturječni što ukazuje na to da su i razlozi o odlučnim činjenicama proturječni, čime je ostvarena ova bitna postupovna povreda.

Pogrešno utvrđeno činjenično stanje žalitelj vidi u nepravilnoj ocjeni izvedenih dokaza. Elaborira se lokacija zadobivanja prostriglih rana kod Save Pavitovića (prednja strana tijela), i tvrdi da ni iz čega ne proizlazi da bi Savo Pavitović bio pogođen i usmrćen upravo hicem optuženika Tomislava Dilbera.

Žalitelj smatra da je pogrešnim utvrđenje prvostupanskog suda o postojanju namjere i supočiniteljstva kod optuženika Tomislava Dilbera došlo do povrede kaznenog zakona. Ukazuje posebno na to da nije bilo zajedničkog dogovora ovog optuženika i Freda Marguša već da je optuženi Tomislav Dilber postupao isključivo po naredbama optuženog Freda Marguša. Svi pripadnici tzv. „Fredove postrojbe“ pa i optuženik Dilber bili su u strahu od Freda Marguša znajući za njegovu narav i sklonost nasilju. Zato smatra, budući da sa sigurnošću nije utvrđeno da bi optuženi Tomislav Dilber počinio ovo kazneno djelo, da ga je trebalo osloboditi od optužbe uz primjenu načela "in dubio pro reo".

Žalba na odluku o kazni se ne obrazlaže.

Zbog navedenog predlaže da se presuda ukine i vrati prvostupanskom sudu na ponovni postupak.

Na žalbu optuženika Freda Marguša

Optuženi Fred Marguš neosnovano u žalbi ističe bitnu povredu postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 2. ZKP jer da je u suđenju sudjelovao sudac koji se trebao izuzeti prema odredbi čl. 36. st. 1. toč. 5. ZKP.

Po odredbi čl. 36. st. 1. toč. 5. ZKP sudac je isključen od obavljanja sudačke dužnosti ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke nižeg suda ili ako je u istom sudu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom ili izvanrednim pravnim lijekom.

Točno je da je u postupku u kojem je donesena pobijana presuda, kao član vijeća, sudjelovao sudac Mario Kovač koji je kao predsjednik vijeća sudjelovao i u donošenju rješenja Županijskog suda u Osijeku broj: Kv-99/97 (K-4/97) od 24. lipnja 1997., kojim je na temelju čl. 1. st. 1. i 3. i čl. 2. st. 2. Zakona o općem oprostima bio obustavljen kazneni postupak protiv optuženika Freda Marguša zbog kaznenih djela iz čl. 34. st. 1. KZRH i dr., a koji je pokrenut na temelju optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku broj KT-29/97 10. veljače 1997.

Iako su oba postupka pokrenuta protiv istog optuženika (Freda Marguša), ne radi se o istom predmetu. Imenovani sudac sudjelovao je u radu u dva različita predmeta koji su se

vodili pred Županijskim sudom u Osijeku protiv istog optuženika. U ovom predmetu koji se pobija ovom žalbom, sudac Mario Kovač nije sudjelovao u donošenju odluke nižeg suda, niti je sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom ili izvanrednim pravnim lijekom.

Zato je neosnovana tvrdnja žalitelja o postojanju ove bitne povrede postupka (čl. 367. st. 1. toč. 2. ZKP).

Neosnovano, nadalje, optuženik Fred Marguš ističe bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP. Ovu povredu žalitelj posebno ne obrazlaže i ne navodi kako bi ona bila počinjena, već parafrazira zakonski tekst te bitne postupovne povrede. Suprotno tvrdnji žalitelja, pobijana presuda sadrži razloge o odlučnim činjenicama, oni nisu proturječni niti međusobno niti s dokazima provedenim tijekom prvostupanjskog postupka, pa zato nije ostvarena ova bitna povreda Zakona o kaznenom postupku.

Potom nije u pravu žalitelj kada tvrdi da bi glavna rasprava protivno odredbama Zakona o kaznenom postupku bila održana u odsutnosti optuženika i njegovog branitelja, ističući da je prvostupanjski sud postupio protivno odredbama čl. 346. st. 4., čl. 347. st. 1. i st. 4. ZKP jer da je protivno navedenim odredbama Zakona o kaznenom postupku optuženik Fred Marguš udaljen iz sudnice za vrijeme držanja govora stranaka, pa da mu je time onemogućeno davanje završne riječi, a o sadržaju toga dijela rasprave nije izviješten, a uz to da odluku o udaljenju prema tvrdnji žalitelja nije donijelo nadležno tijelo – raspravno vijeće.

Suprotno tvrdnji žalitelja, iz zapisnika s glavne rasprave od 19. ožujka 2007., list 1463, proizlazi da je optuženik Fred Marguš prekinuo izlaganje završne riječi zamjenika Županijskog državnog odvjetnika, za što je dvaput opomenut po predsjedniku raspravnog vijeća, a budući je ustrajao u takvom ponašanju, vijeće je donijelo odluku o njegovom udaljavanju iz sudnice, da bi ga potom predsjednik vijeća doista iz sudnice i udaljio.

Ovakvo postupanje prvostupanjskog suda u skladu je s odredbom čl. 300. st. 2. ZKP. Naime, optuženik Fred Marguš s narušavanjem reda u sudnici započinje u tijeku završnog govora državnog odvjetnika u čemu ustraje, nakon čega je udaljen iz sudnice na temelju odluke raspravnog vijeća. Potom je nazočan proglašenju presude dana 21. ožujka 2007.

Kako je prvostupanjski sud u svemu ispoštovao odredbu čl. 300. st. 2. ZKP to je žalba optuženika i u ovome dijelu neosnovana. Naime, u konkretnom slučaju nije došlo do povrede prava optuženika na obranu, a njegovo udaljenje iz sudnice u vrijeme završnih govora i stranaka nije utjecalo na presudu.

Nadalje, nije u pravu žalitelj kada tvrdi da bi pobijana presuda bila utemeljena na nezakonitim dokazima (čl. 9. st. 2. ZKP) čime bi bila počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP.

Ističući ovu postupovnu povredu, žalitelj drži nedopustivim korištenje procesne građe iz predmeta Županijskog suda u Osijeku broj K-4/97, koji postupak je dovršen donošenjem rješenja o obustavi postupka i okolnost posebno o tome da je pobijana osuđujuća presuda utemeljena upravo na dokazima iz tog predmeta.

Člankom 9. st. 2. Zakona o kaznenom postupku određeno je kako su nezakoniti oni dokazi koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravo zajamčenih prava obrane, prava na dostojanstvo, ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, kao i oni dokazi koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni Zakonom o kaznenom postupku, kao i drugi dokazi za koje se iz njih saznalo.

Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji ako se presuda temelji na takvom dokazu (čl. 367. st. 2. ZKP).

Ova bitna povreda postupka može biti vezana uz propuste suda koji su počinjeni u fazi istražnog postupka ili propuste policije u predistražnoj fazi postupka, zbog kojih su neki dokazi postali nezakoniti u smislu odredbe čl. 9. ZKP, ako je prvostupanjski sud na takvim dokazima utemeljio svoju odluku.

Iz pobijane presude vidljivo je da je prvostupanjski sud tijekom postupka izvršio uvid u spis Županijskog suda u Osijeku broj K-4/97, međutim, niti na jednom, u tom postupku provedenom dokazu nije utemeljio sada pobijanu, osuđujuću, presudu.

Naime, radnju inkriminiranog kaznenog djela iz toč. a) izreke pobijane presude na štetu Vukašina, Svetozara i Slavena Bulata, prvostupanjski sud utvrđuje čitavim nizom dokaza i to zapisnikom o očevidu, nalazima i mišljenjima vještaka medicinske struke dr. Borisa Dumenčića i vještaka balističara ing. Vedrana Nuića, nalazu i mišljenju Centra za kriminalistička vještačenja, potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta, a i iskazima svjedoka Antuna Bureka, Ivana Bognara, Marije, Darinke i Slavena Bulata. Ocjenjujući ove dokaze vjerodostojnim prvostupanjski sud zaključuje kako iz njih proizlazi inkriminirano ponašanje optuženika Freda Marguša iz toč. a) izreke pobijane presude. Posve nepotrebno i suvišno prvostupanjski sud potom analizira obranu optuženika Freda Marguša datu tijekom istrage u kaznenom predmetu Županijskog suda u Osijeku broj K-4/97, kada optuženik Fred Marguš priznaje počinjenje tamo mu stavljenih na teret kaznenih djela ubojstva iz čl. 34. st. 1. KZRH i teške tjelesne povrede iz čl. 40. st. 1. i 4. KZRH, kada je radnja iz toč. a) sada pobijane presude na nesumnjiv način utvrđena ranije pobrojanim dokazima. Uostalom obrana optuženika u predmetu K-4/97 pribavljena je od optuženika na zakonom propisani način, pa se ne radi o nezakonitom dokazu, a uz to valja istaći da prvostupanjski sud na ovoj obrani optuženika ne temelji sada pobijanu osuđujuću presudu, pa nije u pravu žalitelj kada ističe ovu bitnu povredu postupka.

Isti je slučaj i s pozivanjem prvostupanjskog suda na optužnicu Vojnog državnog odvjetništva broj KT-440/93 i spisa K-4/97. Optužnica nije dokaz već optužni akt ovlaštenog tužitelja na temelju kojeg se vodio postupak u predmetu Županijskog suda u Osijeku broj: K-4/97. Pozivanje na opisanu optužnicu bez značaja je za ovaj postupak. Kako optužnica nije dokaz, njome nije mogla biti utvrđena i nikakva činjenica vezana uz novi postupak, niti je na tome mogla biti niti nije utemeljena pobijana presuda, što prvostupanjski sud nije niti učinio.

Zato nije u pravu žalitelj kada tvrdi da je pobijana presuda utemeljena na nezakonitim dokazima, čime bi bila počinjena bitna povreda postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP.

Nadalje, žalitelj Fred Marguš ističe bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 2. u vezi čl. 11. ZKP tvrdeći da je donošenjem pobijane presude povrijeđeno načelo „ne bis in idem“, jer da se u konkretnom slučaju radi o presuđenoj stvari. To obrazlaže okolnošću da je pred istim prvostupanjim sudom proveden i pravomoćno, rješenjem o obustavi postupka, okončan kazneni postupak pod brojem K-4/97 protiv istog optuženika za dio inkriminacije iz sada pobijane presude na štetu Svetozara, Vukašina i Slavena Bulata i Nedeljke i Nikole Vico.

Iako žalitelj presuđenu stvar označava kao bitnu postupovnu povredu, radi se zapravo o žalbenoj osnovi povrede kaznenog zakona iz čl. 368. st. 3. ZKP, jer da je stvar koja je predmet ovoga postupka već pravomoćno presuđena, a što je okolnost koja isključuje kazneni progon.

Točno je da je pred Županijskim sudom u Osijeku pod brojem K-4/97 vođen kazneni postupak protiv optuženika Freda Marguša, uz ostalo i za četiri kaznena djela protiv života i tijela, ubojstvom iz čl. 34. st. 1. KZRH počinjenih na štetu Svetozara i Vukašina Bulata te Nedeljke i Nikole Vico, kao i zbog kaznenog djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine, dovodenjem u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom iz čl. 153. st. 1. KZRH. Ovaj postupak doista je pravomoćno okončan rješenjem Županijskog suda u Osijeku broj Kv-99/97 (K-4/97) od 24. lipnja 1997. primjenom odredbi Zakona o općem oprost (čl. 1. st. 1. i 3. i čl. 2. st. 2. toga zakona).

Usprkos činjenici da je posljedica kaznenih djela iz kaznenog postupka Županijskog suda u Osijeku broj: K-4/97 smrt Svetozara i Vukašina Bulata i Nedeljke i Nikole Vico i teška tjelesna ozljeda Slavena Bulata, dio činjeničnog opisa u postupku u kojem je donesena sada pobijana presuda, ne radi se o istom kaznenom djelu.

Naime, uspoređivanjem činjeničnih opisa iz opisanih postupaka vidljivo je da isti nisu identični, činjenični opis iz sada pobijane presude ima daljnju kriminalnu količinu, značajno širu od one iz postupka Županijskog suda u Osijeku u postupku K-4/97. Optuženiku Fredu Margušu inkriminira se da je u razdoblju od 20. do 25. studenog 1991. godine kršeći odredbe Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata do 12. kolovoza 1949. i Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba od 8. lipnja 1977., za vrijeme obrane od oružanih napada pobunjenog lokalnog srpskog stanovništva i njemu pridružene tzv. Jugoslavenske narodne armije u zajedničkoj agresiji na ustavnopravni poredak i teritorijalnu cjelokupnost Republike Hrvatske, dakle kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubijao civilne stanovnike, mučio ih, nečovječno postupao prema njima, protuzakonito ih zatvarao, naredio da se civilni stanovnik ubije i pljačkao imovinu stanovništva, što sve predstavlja radnje izvršenja kaznenog djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Kako je u konkretnom slučaju činjenični opis kaznenog djela, a i pravna kvalifikacija toga kaznenog djela u odnosu na raniji postupak drugačija i to na način da je kriminalna količina za koju se optuženik Fred Marguš tereti značajno šira i drugačija od one ranije (spis K-4/97), ne radi se o presuđenoj stvari i zato nije počinjena niti povreda kaznenog zakona iz čl. 368. toč. 3. ZKP.

Optuženik kao daljnju bitnu povredu postupka ističe nepoštivanje odredbe čl. 8. ZKP od strane prvostupanjskog suda za koju drži da je počinjena na način što sud nije proveo sve potrebne dokaze i to one koji idu u korist, a i one na štetu optuženika, odbijanjem čitavog niza dokaznih prijedloga optuženika Freda Marguša, koje dokazne prijedloge optuženik ponavlja i u podnesenoj žalbi, držeći da je njihovim neprovođenjem činjenično stanje ostalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno, pa se očito radi o žalbenoj osnovi pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Za odbijanje dokaznih prijedloga prvostupanjski sud dao je valjane razloge, koje kao takve prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Tako je u pravu sud prvog stupnja kada odbija ponovno provođenje psihijatrijskog vještačenja optuženika. Optuženik Fred Marguš pregledan je po liječničkom vještaku psihijatrijske struke prof. dr. sci. Pavi Filakoviću, koji na temelju tog pregleda (psihijatrijskog intervjua), liječničke dokumentacije od 1985. godine pa nadalje, kao i podataka iz spisa, utvrđuje da je optuženik Fred Marguš bitno smanjeno ubrojiva osoba zbog strukture ličnosti zbog koje nije sposoban odgovoriti niti na zahtjeve civilnog života, a izložen je izrazito stresnim ratnim okolnostima, bez vojne obuke i poznavanja ratnog prava, što uz teški disocijalni poremećaj ličnosti razvija i simptome posttraumatskog stresnog poremećaja, a pri kraju sudjelovanja u ratu optuženik Marguš dobiva i inzulin ovisni dijabetes. Obzirom na ovako temeljito provedeno vještačenje ubrojivosti optuženika Freda Marguša, ponovljeno vještačenje ukazuje se nepotrebnim kako to pravilno zaključuje prvostupanjski sud.

Potom žalitelj preocjenjuje dokaze provedene tijekom prvostupanjskog suda neosnovano izražavajući sumnju u vjerodostojnost svjedočkih iskaza svjedoka Darinke Bulat i Ota Lučingera.

Radi se o svjedocima očevicima koji optuženika Freda Marguša poznaju od ranije i nemaju razloga, kako to pravilno zaključuje prvostupanjski sud, neosnovano teretiti optuženika.

Suprotno tvrdnji žalbe optuženika Freda Marguša, prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice, a ta činjenična utvrđenja žalbenim navodima nisu dovedena u dvojbu, pa je i žalba optuženika Freda Marguša zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja neosnovana.

Pravilnim utvrđenjem svih odlučnih činjenica bića kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH nije dovedena u pitanje niti pravilnost pravne kvalifikacije kaznenog djela za koje je optuženik Fred Marguš proglašen krivim pa je promašen njegov prigovor da bi se eventualno moglo raditi samo o zločinima počinjenim u ratu, a ne i o ratnom zločinu.

Optuženik Fred Marguš izrijeком se žali na odluku o troškovima postupka ističući da je otac troje malodobne djece, da mu je supruga nezaposlena i nezbrinuta o čemu prvostupanjski sud nije vodio računa kod donošenja te odluke.

Imovinsko stanje optuženika i njegove obitelji, na koje se on poziva u žalbi nije posebno razmatrano tijekom prvostupanjskog postupka, a odluka suda prvoga stupnja pravilno je utemeljena na odredbi čl. 122. st. 1. i st. 4. ZKP. Ukoliko optuženik doista ne bi

bio u mogućnosti platiti ove troškove, posebnu odluku o tome može donijeti predsjednik prvostupanjskog vijeća i naknadno, a uz primjenu odredbe čl. 122. st. 4. ZKP.

Na žalbu optuženika Tomislava Dilbera

Optuženik Tomislav Dilber u žalbi izrijekom navodi bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, te navodi da nedostaje obrazloženje razloga o odlučnim činjenicama, a istodobno da su razlozi koji su dati nejasni i u znatnoj mjeri proturječni.

Žalitelj ne navodi koje su to odlučne činjenice ostale neobrazložene, niti navodi u čemu bi bila proturječnost u datim razlozima. Međutim, obrazlažući ovu žalbenu osnovu žalitelj se upušta u detaljnu analizu činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda i provedenih dokaza, pa ovaj žalbeni navod u suštini predstavlja žalbenu osnovu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Kako pobijana presuda ima razloge o svim odlučnim činjenicama i nema proturječja u samoj presudi niti je ona proturječna sa sadržajem provedenih dokaza, nije ostvarena po žalitelju istaknuta bitna povreda Zakona o kaznenom postupku iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Nije u pravu optuženik Tomislav Dilber niti kada tvrdi da bi činjenično stanje ostalo pogrešno utvrđeno. Optuženik Tomislav Dilber, obrazlažući ovu žalbenu osnovu, u suštini ponavlja svoju obranu, navodeći da je kritične zgode pucao iz straha od Freda Marguša i po njegovom naređenju, ali da ne vjeruje da bi pogodio Savo Pavitovića i da bi ovaj bio pogođen i usmrćen upravo od njega. Potom navodi kako je Savo Pavitović zadobio dvije prostrijelne rane s prednje strane tijela koje su mu zadane iz automatskog oružja rafalnom paljbom što po ovom optuženiku dovodi u sumnju vjerodostojnost svjedočkog iskaza svjedoka Ota Lučingera koji vidi kako Savo Pavitović pada nakon što je pogođen u leđa i to upravo nakon što je u njega pucao optuženik Tomislav Dilber. Ponavlja da nije postupao s namjerom niti je to u prvostupanjskom postupku utvrđeno, kao što uostalom nije utvrđeno niti da bi s optuženikom Fredom Margušom postupao kao supočinitelj u izvršenju ovog kaznenog djela.

Suprotno tvrdnjama optuženika Tomislava Dilbera, koje predstavljaju preocjenu provedenih dokaza na način da se cijeli događaj prikazuje prema viđenju samog optuženika, prvostupanjski sud utvrdio je sve odlučne činjenice potrebne za presuđenje, za svako svoje utvrđenje dao je valjane razloge koje kao pravilne prihvaća i ovaj sud drugoga stupnja.

Tako je iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske i balističke struke prvostupanjski sud utvrdio da je Savo Pavitović umro nasilnom smrću zadobivši tri prostrijelne rane prsnog koša i trbuha. Ulazne rane nalaze se s prednje strane prsnog koša i trbuha, a zbog svojih karakteristika upućuju na zaključak da su sve nastale od jednog oružja.

Optuženik Tomislav Dilber ne osporava da je kritične zgode pucao, već jedino "ne vjeruje" da je pucajući pogodio Savo Pavitovića. Međutim, da ga je pogodio proizlazi iz iskaza svjedoka Ota Lučingera koji vidi optuženika Tomislava Dilbera da puca, a nakon tako ispaljenog hica vidi da Savo Pavitović pada. Nakon toga optuženik Tomislav Dilber vraća oružje Fredu Margušu, udaljava se s mjesta događaja, a potom i on i svjedok Oto Lučinger čuju pucnjeve.

Optuženik Tomislav Dilber, kao pripadnik Hrvatske vojske dopušta optuženiku Fredu Margušu da liši slobode kretanja Savu Pavitovića kojeg zajedno odvoze do mjesta gdje je ubijen, prihvaća oružje od Freda Marguša i puca, a nakon što puca i Fred Marguš zajedno sa svjedokom Otom Lučingerom i opt. Margušom napuštaju mjesto gdje je pucano u Savu Pavitovića.

Utvrdivši ovakav slijed događaja pravilno je postupio prvostupanjski sud ocijenivši postupanje optuženika Tomislava Dilbera kao postupanje suizvršitelja. Optuženik sudjeluje u cijelom događaju od samog početka, od časa kada mu optuženik Marguš za Savu Pavitovića kaže da se radi o neprijatelju koji puca iz minobacača i potom ga lišava slobode kretanja pa svi zajedno u vozilu odvoze Savu Pavitovića do mjesta gdje ga na kraju likvidiraju, pucajući na način da prvo puca optuženik Dilber, a potom i Marguš. Zbog toga je neosnovana tvrdnja optuženika Dilbera da bi postupao u krajnjoj nuždi. Za postupanje u krajnjoj nuždi potrebno je da se kazneno djelo počini tako da se od sebe ili drugoga otkloni istodobna neskrivljena opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pri tome počinjeno zlo nije veće od zla koje je prijetilo.

Optuženik Dilber dobro zna što se događa i kakva sudbina očekuje civila kojeg odvoze na usamljeno mjesto, sve to podržava sudjelujući u cijelom događaju, da bi u konačnici i sam pucao poslušavši zapovijed Freda Marguša. Optuženiku u tom času ne prijeti ništa veća opasnost nego u času susreta s Fredom Margušom za kojeg zasigurno znade kako je naoružan budući su obojica pripadnici Hrvatske vojske stacionirani u istom mjestu. Optuženik je svjestan svega što čini (svojeg djela) i hoće izvršenje toga djela. Prema tome, kako to pravilno zaključuje prvostupanjski sud, on postupa s direktnim umišljajem (izravnom namjerom).

Zato je neosnovana žalba optuženika Tomislava Dilbera zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Žalbe na odluku o kazni

Osnovano državni odvjetnik tvrdi da je kazna odmjerena optuženiku Fredu Margušu preblaga. Sud prvoga stupnja pravilno je i potpuno utvrdio sve olakotne i otegotne okolnosti potrebne za donošenje odluke o kazni. U pravu je, međutim, državni odvjetnik kada tvrdi da prvostupanjski sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio potpunu ravnodušnost i bezosjećajnost optuženika Freda Marguša prema žrtvama, kao i upornost u počinjenju kaznenih djela za koje je proglašen krivim. Pravilnim vrednovanjem svih olakotnih i otegotnih okolnosti, kazna kojom će se, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, postići sve svrhe kažnjavanja (generalne i specijalne prevencije) je kazna zatvora u trajanju od 15 godina. Zato je trebalo prihvatiti žalbu državnog odvjetnika i preinačiti prvostupanjsku presudu u odluci o kazni u odnosu na optuženika Freda Marguša na način kako je to navedeno u izreci ove presude.

Optuženik Tomislav Dilber žali se na odluku o kazni, međutim tu žalbenu osnovu ne obrazlaže. Odmjeravajući kaznu optuženiku Tomislavu Dilberu sud prvoga stupnja pravilno je utvrdio sve olakotne okolnosti, ispravno je ocijenio da su one takvog značaja da opravdavaju ublažavanje zakonom propisane kazne za počinjeno kazneno djelo u skladu s odredbama čl. 38. i 39. OKZRH, posebice zbog izostanka otegotnih okolnosti, pa je zato kazna izrečena optuženiku Tomislavu Dilberu primjerena kako njegovoj ličnosti tako i društvenoj opasnosti počinjenog kaznenog djela, a i pogodna je za ostvarivanje svih svrha kažnjavanja.

Zbog svega navedenoga trebalo je odlučiti kao u izreci, na temelju čl. 387. i 390. st. 1. Zakona o kaznenom postupku.

U Zagrebu, 19. rujna 2007.

Zapisničar:
Vlasta Patrčević, v.r.

Predsjednik vijeća:
Dražen Tripalo, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Otpremne pisarnice:

Štefica Klepac